

A király

Időpont: Virágvasárnap – 1954. április 11.

Alapige: Zsid 7,1-3

„Mert ez a Melkisédek Sáleem királya, a felséges Isten papja, a ki a királyok leveréséből visszatérő Ábrahámmal találkoztván, őt megáldotta, a kinek tizedet is adott Ábrahám mindenből; a ki elsőben is magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sáleem királya is, azaz békesség királya, apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlóvá tétetvén az Isten Fiához, pap marad örökké.”

Az ősatyák történetében van egy titokzatos jelenet. Sodoma és Gomora háborúba keveredik. A háborút elveszti. Lót is fogságba kerül egész családjával és minden jószágával. Mikor ezt meghallja Ábrahám, hadra kel, hogy kiszabadítsa atyjafiát. A csatát megnyeri, Lótot kiszabadítja. Mikor seregével hazafelé vonul, találkozik Melkisédekkel, aki Sáleem, azaz Jeruzsálem királya és a Magasságos Istennek papja. Ez kenyérral és borral megvendégeli és megáldja Ábrahámot, Ábrahám pedig tizedet ad neki a zsákmányból (1Móz 14,18–20). Mi van ebben titokzatos? – kérdezhetné valaki. A győztes hadvezérnek minden időben kijárt a hódolat, s az ajándékot mindig illet viszonzni. Nem is ebben van ennek a jelenetnek a titokzatossága, hanem abban, hogy Melkisédek előzmények nélkül tűnik fel egyszerre a történelem színpadán, s következmények nélkül tűnik el azonnal róla. Egyetlen nemzetségábrázolásban sem szerepel a neve, sem elődjéé, sem utódjáé, sem szüleié, sem gyermekeié. Sehol sincs szó arról, hogy született, sem arról, hogy meghalt. Pedig a Magasságos Istennek papja, s mint ilyen, beletartozik Isten történetébe, igazolni kellene a papi rendbe tartozását is. Titokzatosságát növeli az a tény is, hogy a történet szerint Ábrahám minden igazolás nélkül azonnal elismeri Melkisédek magasabbrendűségét, elfogadja tőle az áldást, és tizedet ad neki, pedig Ábrahám Isten barátja s Isten népének ősatya.

Melkisédek titokzatos alakja mindig izgatta Isten népének képzeletét. Végül is úgy tekintettek rá, mint a megígért Messiás előképére. A 110. zsoltár is így szól az jövendő Messiáshoz: *„Megesküdt az Úr, és meg nem másítja: Pap vagy te örökké Melkisedek rendje szerint.”* (4. v.) Különösen a zsidókhöz írt levél foglalkozik ezzel a kérdéssel. Ebből való a mai szentlecke is. Ebben azt emeli ki, hogy Jézus Krisztus Melkisédek rendje szerint örök király s egyben örök főpap. A fejezet eleje, mely mai alapigénk, főképp az ő királyságát emeli ki, mégpedig érdekes szómagyarázattal. Melkisédek magyarra fordítva ezt jelenti: igazság királya, Sáleem királya pedig lefordítva ezt jelenti: békesség királya. Jézus Krisztus tehát az igazság és a békesség örök királya. Így lesz ez az ige virágvasárnapi üzenetté, melyben felcsendül a régi prófécia, mely virágvasárnap nyert beteljesedést: *„Imhol jó néked a te királyod...”* (Mt 21,4–5)

1. *Jézus az igazság királya.* Birtokosa és ajándékozója az igazságnak.

Az igazság szó kétféle értelemben fordul elő a Bibliában. Mindegyik értelemre külön-külön szó van. Az egyiket talán értelmi igazságnak lehetne mondani, mert ez a valóságnak megfelelő, igaz ismeret. A másikat talán törvény előtti igazságnak lehetne körülírni, mert ez meg olyan fogalmat takar, mint az a mondat, amelyet a magyar akkor használ, ha valaki megnyerte a pörét: Megtalálta a maga igazát. Röviden az egyiket igazságnak, a másikat megigazulásnak lehet mondani. Mai szentleckénkben a megigazulás szó van az eredeti szövegben, mikor azonban Jézus azt mondja magáról (Jn 14,6), hogy *„Én vagyok az igazság”*, ott az értelmi igazságot jelentő szó van. Szabad tehát nekünk Jézust mindkét értelemben az igazság királyának tekinteni.

Az emberben valami olthatatlan vágy van az igazság megismerése után. Úgy érzi, hogy csak az van birtokában, afölött van hatalma, amit ismer. Hangyaszorgalommal tapasztalatokat gyűjt, lélegzetviassafojtva izgul a kísérletei fölött, s töri a fejét a nagy összefüggéseken, csak hogy minél többet megismerjen az igazságból. Előbb-utóbb azonban még a leglángeszűbb tudós is beleütközik a titok kőfalába, ahol legérzékenyebb műszerével sem tud már tapasztalatot szerezni, ahol kísérletre nincs már lehetőség, s a természeti törvények sziklaalapjáról az emberi feltevések ingoványtalajára kénytelen lépni. Ezek az úgynevezett őskérdések, a kezdet és a vég nagy kérdései: Honnan hová... miért, mi célból? A titokkőfalnál az egyik alázatosan megáll, s bevallja: Megállt a tudományom. A másik lemond az igazság kereséséről, és cinikusan legyint Pilátussal: *„Micsoda az igazság?”* (Jn 18,38). A harmadik

az Istentől függetlenül hit világába lendül át nagy merészen, s fantasztikus elképzelései számára nagyobb és vakmerőbb hitet követel, mint Isten az ő kijelentése számára. A Krisztus híve pedig elfogadja a Krisztus által kijelentett igazságot. Hitében e világ minden gyötrő kérdésére választ talál, amire pedig nem kap választ, az nem gyötri őt, mert elég neki az, hogy „*jól tudja a ti mennyei Atyátok*” (Mt 6,32). Jézus az igazság királya.

De Jézus a megigazulás királya is. Nagy a vágy az emberben az igazság megismerése után, de még nagyobb az után, hogy igaz legyen Isten előtt. Ez az az igazság, melyre a Hegyi beszéd szerint éheznek és szomjúhoznak az emberek (Mt 5,6). Ez a vágy gyújtotta régen az áldozatok tüzét, ez hajtotta az embereket a jó cselekedetek gyűjtésére, a vezeklésre, az önfeláldozásra. Ez volt Pál és Luther életének motorja és egyetlen magyarázata. Ezért ítélték minden mást kárnak és szemétnak, csak hogy megnyerjék Isten jó tetszését.

Isten előtt érvényes igazságra azonban az ember a maga erejéből sohasem tud eljutni. Nekünk nincs semmi érdemünk, Isten előtt csak bűnünk van. Csupán Jézus Krisztus által és Jézus Krisztusban találtathatunk igaznak Isten előtt. Ő elveszi tőlünk s magára veszi minden bűnünket. Mint örök főpapunk, bemutatja érettünk engesztelő áldozatul önmagát mint ártatlan bárányt a keresztfá oltárán. Aki ezt hittel elfogadja, az boldogan vallhatja Pállal: „*Nincsen azért immár semmi kárhozhatásuk azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak...*” (Róm 8,1) Annak bizodalma van az ítélet napjához. Bizony, Jézus az igazság királya.

2. *Jézus a béke királya* is Melkisédek rendje szerint.

Ezt a kérdést is két irányban kell végiggondolnunk. Jézus békességet teremt Isten és az ember és az ember és az ember között. Mind a két vonatkozásban megromlott a viszony.

A bűn megrontotta a viszonyt Isten és az ember között. Azóta Isten haragban van az emberrel. Azt senki sem vonja kétségbe, hogy Istennek joga volna haragudni az emberre, de azt már sokat kétlik, hogy tényleg haragszik-e. Az ember hálátlansága, engedetlensége, keményszívúsége méltán kihívja maga ellen Isten haragját, de azért – mondják – a kijelentés szerint Isten mégsem a harag és a bosszúállás Istene, hanem a kegyelemé, aki nem akarja a bűnös halálát, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen. Ez igaz is, de csak féligazság. Az igazság másik fele az, hogy ugyancsak a kijelentés beszél arról is, hogy Isten nem a bíró tárgyilagos szenvtelenségével nézi az ember bűnét, melyben neki személyválogatás nélkül és indulatok nélkül kell igaz ítéletet hoznia, hanem úgy tekint rá, mint aki személy szerint is érdekelve van benne, hiszen ő a sértett fél. Ezért beszél nekünk a Biblia arról, hogy mikor Isten ítél, akkor haragjának poharát önti ki a bűnös világra. Haragja tehát rejtett ugyan, de ugyanakkor pohárba gyűjtött is. Hosszútűrése elrejt, de igazsága megőrzi. Ezért olyan borzalmas mindig, mikor Isten ítél, s ezért rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni.

A bűneset óta azonban nemcsak Isten van haragban az emberrel, hanem az ember is haragban van Istennel. Akármilyen furcsán hangzik is, de így van. Vakmerőség, de mégis tény. Hány ember tart haragot Istennel, mert nem jár úgy a kedvében, mint ahogy szeretné. Durcásan nem szól hozzá. Abba hagyja az imádságát, mert Isten nem ugrott azonnal szolgálatkészen a rendelkezése szerint. Bedugja a fülét, nem akarja hallani szavát, abba hagyja a Biblia olvasását, egyszerűen „nem érdekes” neki az, hogy van-e Istennek valami mondanivalója hozzá. Nem jár templomba, mint ahogy a haragos kerüli haragosának házát.

Ebbe az áldatlan viszonyba hozott békességet Jézus. Keresztjével kiengesztelte Istent, ki Jézus Krisztusban most már kegyelemmel és mentő szeretettel tud nézni a bűnösre, s kiengesztelte az embert is, mert a keresztjével meggyőzte arról, hogy ha sokszor rejtett is Isten szeretete, valójában Isten mégis nagyon szereti az embert, hiszen különben nem áldozta volna fel érte Fiát.

Békességet hoz Jézus az ember és ember közti viszonyba is. Ezt is megrontotta ugyanis a bűn. Ahogy szokták mondani: Ember embernek farkasa lett. Az élet azóta nem egymás mellé rendelt emberek egymást segítő, egymást boldogító, harmonikus együttélése, hanem az őserdők vadállatainak harca, mindenki harca mindenki ellen. Jézus Krisztusban azonban – amint Luther mondja – ember az embernek Krisztusa lett. A kegyelmet kapott ember az emberi együttélés alapjának többé nem az érdeket, jogot és erőt látja, hanem a bűnbocsánatot és szeretetet. Nem leigázni akarja többé a másikat és uralkodni rajta, hanem szolgálni szeretne néki. Nem a maga igazát keresi, hanem a békességet. Irigység helyett együtt örülő szeretet tölti el a szívét, ha a másik embernek jól megy dolga, s bosszú helyett bűnbocsánat tölti el a szívét, ha a másik ember valami kárt, sérelmet vagy fájdalmat okoz neki. Mindezt a Krisztus keresztje alatt tanulja meg az ember.

Virágvasárnap van, Jézus Krisztus királyi bevonulásának ünnepe. Zengjük neki a hozsannát, de vajon alattvalói vagyunk-e az igazság és béke királyának?! Az igazság és béke királyja azt akarja, hogy az övéi az igazság és béke emberei legyenek. Legyünk azok! Ez a Krisztus-királynak szóló igazi virágvasárnapi hódolat. Ámen.